

13.2.2017

Stj/1

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 29.11.2016 § 302

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden jalkauttamisesta vanhuspalvelujen kentälle koskevasta Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Luottamushenkilöiden osallistumiseen kotihoidon asiakkaiden kotikäynneille sisältää asiakkaan näkökulmasta ongelmallisia kohtia. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö turvaa asiakkaan ja potilaan oikeudet häntä koskevien tietojen salassapitoon. Jo sosiaali- tai terveydenhuollon asiakkuus on salassa pidettävä asia eikä työntekijä saa antaa tietoa siitä ulkopuolisille. Asiakastapaamisessa saatu tieto asiakkaan ympäristöstä on myös salassa pidettävää. Useat kotihoidon asiakkaat, kuten monet muutkin ikääntyneiden palvelujen asiakkaat, ovat muistisairaita. Heidän kykynsä itse arvioida ja tehdä päätöksiä ja suojella omaa yksityisyyttään voi olla rajoittunutta. Helsingin kaupunki palvelujen tarjoajana on sitoutunut turvaamaan myös heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden oikeudet. Luottamushenkilön eli hoidon kannalta ulkopuolisen osallistuminen kotikäynnille hoidettavan kotona ja hoitotilanteessa ei ole eettisesti ongelmaton asia. Koti on yksityinen paikka eikä ennakkojärjestelyistä huolimatta voida olla varmoja siitä, että asiakkaan näkökulmasta yksityisyys ja salassapito toteutuu.

Palvelujen hyvä tuntemus voi edesauttaa päätöksenteossa ja suunnittelussa mukana olevia kehittämään palveluja ja kuulemaan asiakkaita nykyistä paremmin. Palveluihin on mahdollisuus tutustua muutenkin kuin osallistuen kotikäynnille. Erilaisten asiakasraatien toiminnan seuraaminen ja asiakastilaisuuksiin osallistuminen antavat paljon tietoa toiminnasta. Vapaaehtoistojen tutustuu myös palveluihin. Helsingin sosiaali- ja terveysvirastossa toimivat vapaaehtoistyön koordinaattorit ohjaavat ja avustavat vapaaehtoisia. He voivat myös ohjata luottamushenkilöitä palvelujen äärelle. Eläkeläisille ja työttömille tarkoitettuun palvelukeskustoimintaan voi jokainen tutustua vapaasti vierailen halua missään palvelukeskuksissa ja osallistuen eri tapahtumiin. Toisten asiakkaiden kanssa keskustellen saa monipuolisen käsityksen siitä, miten palvelu toimii. Ensimmäistä kertaa palveluja kohtaava voi myös nähdä uusia asioita, joita vakituiset asiakkaat ja henkilökunta eivät huo-

---

13.2.2017

Stj/1

maa. Siksi palautteen antaminen ja huomioiden viestittäminen yksiköiden esimiehille on tärkeää ja auttaa parantamaan palvelua. Palautteen voi antaa myös palautejärjestelmän kautta. Sieltä voidaan koota luottamusmiesten palautteet erikseen käsittelyyn.

Sosiaali- ja terveystieteiden johtavat viranhaltijat osana työtään ja perehtymistään osallistuvat suunnitellusti eri yksiköiden toimintaan työntekijöiden rinnalla. Luottamushenkilöillä on jo tällä hetkellä mahdollisuus tutustua palveluihin eri tavoin ottaen huomioon hoidon luottamuksellisuus ja asiakkaiden tietosuoja. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynneille työntekijän työparina on asiakkaan tietosuojan näkökulmasta ongelmallista. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynnille edellyttää kirjallista lupaa kotihoidon asiakkaalta ja työntekijältä sekä luottamushenkilön kirjallisen salassapitositoumuksen. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta käyttää kotikäynnillä saamia tietoja julkisesti muussa yhteydessä. Asiakkaiden yksityisyyden ja tietosuojan turvaamiseksi sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta ei pidä tarpeellisena organisoida erikseen luottamushenkilöille tutustumisaikaa yhdeksi päiväksi vanhuspalvelujen kenttätöihin työntekijöiden työpariksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden jalkautumisella vanhuspalvelujen pariin ei ole suoria terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Käsittely

29.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus 1:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (Anna Vuorjoki): Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

13.2.2017

Stj/1

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström,
Hannu Tuominen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Jouko Malinen, Tuula Salo

Poissa: 2

Kimmo Parhiala, Tuomas Tuure

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 -
3 (tyhjää 2 ja poissa 2).

22.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi